OKRESNÝ ÚRAD ŽILINA

ODBOR OPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV

Referát starostlivosti o životné prostredie

Vysokoškolákov 8556, 010 08 Žilina

KÓPIA

Číslo spisu
OU-ZA-OOP3-2022/005130-002

Žilina
25. 02. 2022

Rozhodnutie

o odvolaní

Popis konania / Účastníci konania

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, ako príslušný odvolací orgán podľa § 4 ods. 2 a ods. 4 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) rozhodol o odvolaní, ktoré podal účastník konania STONES SLOVAKIA s.r.o., Topoľová 2810, 926 01 Sereď proti rozhodnutiu Okresného úradu Turčianske Teplice, odboru starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice, číslo: OU-TR-OSZP-2021/000349-039 zo dňa 02.07.2021 takto:

Výrok

Podľa § 59 ods. 3 Správneho poriadku rozhodnutie Okresného úradu Turčianske Teplice, odboru starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice, číslo: OU-TR-OSZP-2021/000349-039 zo dňa 02.07.2021 zrušuje a vec vracia na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozhodnutím prvostupňový správny orgán – Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 1 a § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 3 ods. 1 písm. e) a § 4 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 Správneho poriadku a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 53 ods. 1 písm. c) a § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“), rozhodol podľa § 29 ods. 11 zákona EIA a § 46 a § 47 Správneho poriadku, po vykonaní zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď, IČO : 47389061 tak, že navrhovaná činnosť „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, ktorá má byť podľa predloženého zámeru realizovaná v katastrálnom území obce Rakša, na parc. KNC 271/1, sa bude posudzovať podľa zákona EIA.

Účastník konania STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď, IČO: 47389061 (ďalej aj ako „odvolateľ“ alebo „navrhovateľ“) prevzal napadnuté rozhodnutie dňa 02.07.2021 a následne podal voči nemu písomné odvolanie zo dňa 16.07.2021, ktoré bolo odovzdané na poštovú prepravu dňa 19.07.2021 a doručené na prvostupňový správny orgán dňa 21.07.2021. Odvolanie bolo podané oprávnenou osobou a v súlade s § 54 ods. 1 a 2 Správneho poriadku.

KÓPIA

Odvolateľ vo svojom obsahovo rozsiahlom odvolaní uvádza odvolacie dôvody, ktoré možno v skrátenej forme zhrnúť do nasledujúcich bodov:
„Napadnuté rozhodnutie je vecne nesprávne a je potrebné ho zrušiť z nasledovných dôvodov:
a) správny orgán použil ako podklad napadnutého rozhodnutia aj stanoviská dotknutých orgánov a verejnosti , ktoré boli správnemu orgánu doručené po uplynutí zákonnej lehoty podľa § 23 ods. 4 zákona o EIA a v rozpore s výslovným znením zákona akceptoval námietky, ktoré boli obsahom predmetných neskoro doručených stanovísk,
b) správny orgán v napadnutom rozhodnutí odkazuje aj na výsledky konzultácie v zmysle ust. §
63 zákona o EIA, ktorú správny orgán v konaní uskutočnil bez toho, aby o tejto konzultácii upovedomil aj navrhovateľa a aby dal navrhovateľovi možnosť zúčastniť sa predmetnej konzultácie,
c) správny orgán v napadnutom rozhodnutí opakovane uvádza, že akceptuje požiadavku niektorých dotknutých orgánov na vypracovanie projektu rekultivácie pozemkov v dobývacom priestore a že táto požiadavka bude zapracovaná do podmienok rozsahu hodnotenia, a to napriek tomu, že navrhovaná činnosť sa týka výlučne obnovenia ťažby a nie následnej likvidácie a rekultivácie dobývacie ho priestoru.“

Prvostupňový správny orgán listom č.: OU-TR-OSZP-2021/000349-041 zo dňa 15.08.2021 upovedomil účastníkov konania o podanom odvolaní a o možnosti sa k nemu vyjadriť.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril účastník konania Občianske združenie Tatry, KEMI 627/5, 031 04 Liptovský Mikuláš a to listom zo dňa 10.08.2021, v ktorom okrem iného uviedol:
„OZ TATRY trvá na pripomienkach, ktoré zaslalo úradu listom z dňa 06.05.2021 nazvaným "Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša - STANOVISKO", ktorého prílohou boli pripomienky Ing. Jána Topercera, CSc. z dňa 30.04.2021.
Máme za to, že úrad konal v súlade s § 32 a § 34 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.“

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov na základe odvolateľom podaného odvolania ako príslušný odvolací orgán preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ako aj celý spisový materiál v súlade s ustanovením § 59 Správneho poriadku, zhodnotil vykonané dokazovanie, priebeh prvostupňového konania a zistil nasledovný stav:

Na prvostupňový správny orgán - Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie bol dňa 19.03.2021 v zmysle ustanovení zákona EIA doručený zámer navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď, IČO : 47389061, vypracované podľa prílohy č. 9 zákona EIA.

Navrhovaná činnosť uvedená v predloženom zámere podlieha svojimi parametrami zisťovaciemu konaniu, ktoré prvostupňový správny orgán vykonal podľa § 29 zákona EIA. Na zisťovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní a to Správny poriadok, okrem taxatívne stanovených prípadov ustanovených v § 64 zákona EIA. Správne konanie vo veci zistenia, či navrhovaná činnosť „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ podlieha posudzovaniu podľa zákona EIA začalo predložením zámeru navrhovanej činnosti na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie dňa 19.03.2021.

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8, zákona č. 24/2006 Z. z. zaradená do kapitoly č. 1. Ťažobný priemysel Pol. č. 11. Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku časť B zisťovacie konanie od 100 000 do 200 000 t vyťaženej suroviny ročne alebo od 5 ha do 10 ha záberu

Predmetom navrhovanej činnosti je obnova ťažby dolomitov v lome Rakša. Koncepcia dobývania vyplýva zo súčasného stavu rozfárania ložiska. Zostáva v platnosti súčasný koncept vedenia ťažobných prác zhora nadol, podľa nasledujúcich pravidiel:
- zachová sa postup ťažobných prác zhora nadol,
- surovina pre technologickú úpravu bude spracovávaná z jednotlivých pracovných plošín ťažobných rezov selektívne.

Navrhovaná činnosť je riešená variantne. Variantnosť riešení spočíva v rôznom smere postupu ťažby a odlišných ťažobných etážach, na ktorých dôjde k začatiu ťažobných prác.

KÓPIA

Variant 1 – smer ťažby bude realizovaný od hora na dol v smere východ-západ od nadmorskej výšky 590,6 m n. m. s postupným rozšírením ťažby na celý povolený ťažobný priestor po nadmorskú výšku 524.3 m n. m..
Variant 2 – smer ťažby bude realizovaný od hora na dol v smere západ-východ od nadmorskej výšky 551,3 m n. m. s postupným rozšírením ťažby na celý povolený ťažobný priestor po nadmorskú výšku 524,3 m n. m.

Navrhovaná činnosť je plánovaná v Žilinskom kraji, v okrese Turčianske Teplice, k. ú. Rakša, na parc. č. KN C: 271/1.

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie v súlade s § 18 ods. 2 písm. b) a podľa § 23 ods. 1 zákona EIA zaslal listom č.: OU-TR-OSZP-2021/000349-002 zo dňa 26.03.2021 upovedomenie o začatí konania a zámer navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ dotknutým obciam a listom č.: OU-TR-OSZP-2021/000349-003 zo dňa 26.03.2021 rezortnému orgánu, povoľujúcim orgánom a dotknutým orgánom.

Zároveň zverejnil zámer navrhovanej činnosti na webovom sídle MŽP SR:
https://www.enviroportal.sk/en/eia/detail/-plan-otvarky-pripravy-dobyvania-loziska-dolomitov-raksa- a tiež na svojom webovom sídle a úradnej tabuli zverejnil informáciu pre verejnosť v súlade s § 24 ods. 1 zákona EIA.

V zákonom stanovenej lehote doručili na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie svoje písomné stanoviská tieto subjekty:

1. Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, list č. 992-1229/2021 zo dňa 06.04.2021
Zámerom navrhovanej činnosti je obnova dobývania dolomitov v dobývacom priestore Rakša. Plánované zmeny zásob na ložisku predstavujú maximálny objem 195 000 ton ročne. Dobývacie metódy ako aj technológia dobývania uvedená v zámere je v súlade s banskými predpismi. OBÚ v Banskej Bystrici k zámeru navrhovanej činnosti a dobývania ložiska dolomitov Rakša" nemá pripomienky
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán berie stanovisko na vedomie. Povoľujúci orgán uviedol, že nemá k zámeru pripomienky. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona sa nevyjadril, príslušný orgán predpokladá, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona.
2. Mesto Turčianske Teplice, Mestský úrad Turčianske Teplice, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice, list č. 804/1251/2021 zo dňa 09.04.2021
Z dôvodu, že navrhovaná činnosť môže mať negatívny dopad na zdravie a kvalitu životného prostredia obyvateľov mestskej časti Turčiansky Michal a z dôvodu výskytu území chránených podľa osobitných predpisov v okolí navrhovanej činnosti, mesto Turčianske Teplice požaduje navrhovanú činnosť posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA"). Hlavným problémom je zabezpečenie prepravy suroviny z lomu. Komunikácia III. triedy č. 2184 (ul. Michalská), ktorá umožňuje vývoz vyťaženého materiálu z lomu, vedie priamo cez obytnú zónu mestskej časti Turčiansky Michal. Cesta má úzky profil a nevyhovujúci technický stav. Navrhovanou činnosťou by mohlo dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti obyvateľov ako aj k zhoršeniu kvality bývania. Mesto Turčianske Teplice na základe uvedeného požaduje v rámci zisťovacieho konania riešiť aj dopadovú štúdiu vplyvu dopravy na jestvujúce obytné zóny, na bezpečnosť cestnej premávky, národnú kultúrnu pamiatku č. NKP 633/0 (Farský kostol sv. Michala v Turč. Michale) a dodržanie hlukových pomerov v obytných častiach mesta v úseku celej trasy zásobovania a prepravy suroviny z lomu - od lomu až po výjazd na štátnu cestu 1/65. Mesto Turčianske Teplice nesúhlasí ani s prípadným variantom využitia ul. Zorkovská ako obchvatovej komunikácie. V dotknutom úseku je územným rozhodnutím mesta č. 2007/183-stav.Bu zo dňa 21.12.2007 schválená výstavba individuálnej bytovej výstavby –IBV Zorkovce (Sunfield). Mesto Turčianske Teplice Vám týmto zároveň oznamuje, že o predmetnom zámere navrhovanej činnosti bola verejnosť informovaná v zmysle § 23 ods. 3 zákona EIA prostredníctvom zverejnenia na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle dňa 29.03.2021 s uvedením možnosti verejnosti podávať svoje pripomienky na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice v lehote do 21 dní od zverejnenia zámeru na webovom sídle ministerstva alebo od zverejnenia oznámenia dotknutou obcou.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutá obec žiada posudzovanie navrhovanej činnosti a stanovuje požiadavky, ktoré budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti. Mesto Turčianske Teplice je v prípade predmetného zámeru navrhovanej činnosti dotknutou obcou, nakoľko obnovením navrhovanej činnosti by boli dotknuté jej záujmy z hľadiska navýšenia dopravy cez územie miestnej časti Turčiansky Michal, kde sa nachádza obytná zóna a tiež z dôvodu možného negatívneho vplyvu

KÓPIA

na kultúrnu pamiatku. Zároveň občania mesta Turčianske Teplice vyjadrili svoj nesúhlas v spoločnej petícii občanov Rakše proti obnoveniu ťažby v Lome Rakša.

3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, list č. PPL 2021/002177 zo dňa 16.04.2021
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine v súlade s § 3 ods. 3 zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení po preštudovaní a posúdení predloženého zámeru dáva nasledovné odborné stanovisko:
s predloženým zámerom „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" pre navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47389061, Topoľová 2810, 926 01 Sereď nie je možné súhlasiť.
Orgán verejného zdravotníctva trvá naďalej na splnení podmienok, stanovených v odbornom stanovisku k „Návrhu plánu otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov v dobývacom priestore Rakša“ č. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015 nasledovne:
A) Predložiť súlad navrhovanej činnosti so schváleným územným plánom (pokiaľ existuje).
B) Predložiť údaje o vzdialenostiach dobývacieho priestoru Rakša od najbližšej obytnej zástavby resp. od území, ktoré by mohli byť činnosťou v dobývacom priestore Rakša negatívne ovplyvnené/dotknuté, vrátane trasovania dopravy; špecifikovať spôsob prevádzkovania nákladnej dopravy odvážajúcej surovinu, z predmetného dobývacieho priestoru ku odoberateľom, s ohľadom na dotknuté územie (zníženie negatívneho vplyvu prejazdov cez dotknuté územia: hlukové, prašné emisie vrátane výfukových emisií);
C) Posúdenie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) vypracované odborne spôsobilou osobou v súlade s § 6 ods. 3 písm. c) zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a vyhláškou MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie;
Súčasťou hodnotiacej správy bude:
1. hluková štúdia vypracovaná odborne spôsobilou osobou, za účelom posúdenia:
a) vplyvu všetkých činností samotnej ťažby na zdravie obyvateľov, na existujúce objekty a zariadenia, ktoré môžu byť predmetnou činnosťou akýmkoľvek spôsobom dotknuté;
b) predikcia hlukovej záťaže z dopravy - vypracovaná na základe doplnenia trasovania dopravy;
2. vibračná (otrasová) štúdia vypracovaná odborne spôsobilou osobou (ťažba, doprava);
3. emisno-imisná štúdia, rozptylová štúdia (ťažba, doprava);
Štúdie/posúdenia navrhnú konkrétne opatrenia na elimináciu hlukovej záťaže, vibrácii/otrasov, emisií/imisií z konkrétnych zdrojov pre jednotlivé dotknuté časti územia.
D)
1. Predložiť protokol merania rádioaktivity obsahu prírodných rádionuklidov v surovine;
2. Akúkoľvek činnosť spojenú s dobývaním dolomitu nevykonávať mimo určený dobývací priestor a účelové komunikácie;
3. Podľa príslušných ustanovení zákona NR SR č.355/2007 Z.z. a súvisiacich vykonávacích predpisov a aproximačných nariadení vlády SR predložiť:
a. detailný popis súvisiacich objektov - administratívna časť, sociálnohygienické zázemie, detailný popis všetkých priestorov s vybavením (dispozičné členenie priestorov a ich náväznosť, presné rozmery a svetlá výška, riešenie podláh a stien, kde sú a koľko otvárateľných okien od podlahy
(počet, rozmery), osvetlenie (denné, umelé), zabezpečenie prirodzeného vetrania;
b. nútená výmena vzduchu (prívod v m3/h, odvod v m3/h, koľkonásobná výmena vzduchu za hodinu je pre každý priestor osobitne), zohrievanie resp. chladenie privádzaného vzduchu, filtrácia privádzaného vzduchu;
c. napojenie na inžinierske siete - voda, elektrina, plyn, kanalizácia/žumpa (výtokové miesta pitnej a teplej vody, spôsob odkanalizovania objektu..);
d. druhy odpadov a spôsob dočasného uloženia, manipulácie, skladovania, zneškodnenia;
e. počet pracovníkov celkom, počet pracovníkov podľa jednotlivých pracovísk a profesií, vrátane počtov mužov a žien jednotlivo a zmennosť na jednotlivých pracoviskách (pracovná doba);
f. zabezpečenie stravovania pre pracovníkov;
g. zoznam náradia, nástrojov, prístrojov, strojov a zariadení;
h. všetky aktuálne výsledky objektivizácií, kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania zdraviu škodlivých faktorov životného prostredia a pracovného prostredia, ktoré sú používané pri Vašej činnosti alebo ktoré pri nej vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi;
i. podrobný popis jednotlivých pracovných činností — vyšpecifikovanie všetkých profesií a vypracované podrobné pracovné náplne a úkony, s ohľadom na kumulované činnosti;
j. podrobné časové snímky v náväznosti na bod i);

KÓPIA

k. kategorizáciu všetkých pracovných činností podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii pracovných činností a o náležitostiach návrhu na zaradenie pracovných činností do kategórií z hľadiska zdravotných rizík;
l. výsledky hodnotení zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície faktorom pracovných podmienok pre všetky pracovné činnosti osobitne v náväznosti na bod i) a j);
m. vypracované posudky o riziku, ak to ustanovujú osobitné predpisy, v náväznosti na bod i), j), 1);
n. prevádzkové poriadky, ak to ustanovujú osobitné predpisy, vypracované podľa súčasne platnej legislatívy;
o. zhrnutie výsledkov aktuálnych posudkov o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na výkon konkrétnej činnosti - u jednotlivých pracovníkov vhodnosť pracovného zaradenia pre daný druh profesie v konkrétnom riziku podľa §§ 30; 30e; 30f zákona č. 355/2007 Z.z. (najmä výsledky vstupných a periodických preventívnych lekárskych prehliadok (PLP), s vhodnou obsahovou náplňou lekárskych prehliadok), v súlade s Odborným usmernením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o náplni lekárskych preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, číslo S05281-OZS-2013, zo dňa 20.01.2014, uverejneným vo Vestníku MZ SR čiastka 1-10 zo dňa 29.01.2014;
p. spôsob informovania pracovníkov o všetkých zdravotných rizikách, opatreniach na zníženie zdravotných rizík a spôsobe ochrany pred ich pôsobením (kto vykonáva, frekvencia);
q. v náväznosti na všetky identifikované a posúdené zdravotné riziká spôsob a vhodnú formu ich zníženia formou kolektívnych a individuálnych opatrení zamestnávateľa / prevádzkovateľa, vrátane presných typov používaných OOPP, frekvencie výmeny, účinnosti, spôsobu a miesta údržby, vhodnosti na konkrétnu pracovnú činnosť;
r. zoznam všetkých používaných, skladovaných chemických látok a chemických zmesí s aktuálnymi kartami bezpečnostných údajov podľa zákona NR SR č. 67/2010 Z.z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) pre faktory pracovného prostredia: Chemické faktory; Faktory spôsobujúce vznik profesionálnych kožných ochorení; Faktory spôsobujúce profesionálne alergické ochorenia dýchacích ciest alebo očných spojoviek; Pevné aerosóly (prach)) v súlade § 39 zákona č.355/2007 Z.z. a podľa § 4 - § 12 nariadenia vlády SR č, 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení) v náväznosti na ďalšiu platnú legislatívu SR a EU v oblasti chemických látok a zmesí.
Zároveň upozorňuje na neplatnú legislatívu uvádzanú v texte predloženého zámeru „Zákon 272/1994 Z. z.“.
Všetky uvedené podmienky ostávajú v platnosti aj pre vypracovanie zámeru navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, pre navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47389061, Topoľová 2810, 926 01 Sereď.
Bez návrhu a realizácie vhodných a dostatočne účinných opatrení, ktoré by zabezpečili obyvateľom dotknutých obcí vyhovujúce zdravé a bezpečné životné prostredie (vrátane bývania) a to znížením emisií prachu, hlučnosti a vibrácií z navrhovanej činnosti na najnižšiu možnú mieru v rozsahu a tak, aby boli dodržané limity stanovene pre faktory v životnom prostredí podľa aktuálne platnej legislatívy SR a EU a nebol by negatívne ovplyvňovaný život obyvateľov tejto oblasti, nie je možné navrhovanú činnosť orgánom verejného zdravotníctva relevantne posúdiť z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, verejného zdravotníctva a ochrany zdravia pri práci.
Po zabezpečení a predložení všetkých relevantných podkladov a dokladov, ktoré budú obsahovať podmienky nie len samotného dobývania dolomitu vo vzťahu k obytnej zástavbe obce Rakša ale aj podmienok dopravy, ktorá by bola riešená mimo zastavené častí obcí v intenciách stanovených bodov odborného stanoviska RÚVZ so sídlom v Martine c. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015, bude môcť RUVZ so sídlom v Martine navrhovanú činnosť opätovne posúdiť.
V súvislosti s už v minulosti riešenou petíciou, v ktorej obyvatelia dotknutej časti jednoznačne poukázali na nesúhlas znovuotvorenia lomu Rakša z dôvodu vážneho ohrozovania zdravia a bezpečnosti obyvateľov obce a cestnej premávky z dôvodu úzkeho profilu a technického stavu komunikácie III. triedy č. 06546 po ktorej sa má dobývaný materiál odvážať, bude RUVZ so sídlom v Martine na túto skutočnosť a aj na znovu oznámené podnety občanov v súvislosti s ich nesúhlasom ťažby a následného vývozu vyťaženého dolomitu cez túto oblasť prihliadať.
Príslušný orgán verejného zdravotníctva požaduje posudzovanie tohto zámeru podľa zákona č, 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: RÚVZ Martine, ako dotknutý orgán vydal záväzné stanovisko, ktorým sa opiera o záväzné stanovisko vydaného k navrhovanej činnosti pod názvom Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša, navrhovateľa JIVA –TRADE Rakša s.r.o. Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď, ktorá bola v roku 2015 predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni MŽP SR. Pôvodný Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša vychádzal z posudzovania vplyvu činnosti na životné prostredie s predpokladanou ročnou ťažbou do 100 000t vyťaženého materiálu ročne o výmere 4,99 ha a s navýšením dopravy o 32 nákladných áut denne. K predmetnému návrhu sa vyjadril okrem iných dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, obce a dotknutej verejnosti aj RÚVZ v Martine, ktorý stanovil podmienky, ktoré boli

KÓPIA

premietnuté do rozhodnutia MŽP SR č. 21 05/2016-1.7/jm, ktorým MŽP SR rozhodlo, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. a vydal dňa 16.12.2016 Rozsah hodnotenia pod č 2105/2016-1.7/ jm. Rozsah hodnotenia bol podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení navrhovanej činnosti, ktorá nebola v lehote platnosti rozsahu hodnotenia / 3roky / doručená a proces posudzovania vplyvov na životné prostredie nebol ukončený záverečným stanoviskom.
Predmetom predloženého zámeru „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša, navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47389061, Topoľová 2810, 926 01 Sereď, je posudzovanie navrhovanej činnosti totožnej s činnosťou už z časti posudzovanou v rámci zámeru Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša ale s navýšením ťažby suroviny na hranicu 200 000t ročne a s nárastom nákladnej dopravy o 64 nákladných áut denne. Navrhovateľ vychádza zo záverov hlukovej, rozptylovej a dopravnej štúdie, ktoré boli vypracované pre iné parametre navrhovanej činnosti a v tomto procese ich nie je možné akceptovať. Uvedené štúdie neboli ani prílohou predloženého zámeru a nakoľko vychádzali z údajov pre iné parametre navrhovanej činnosti, príslušný orgán nepožadoval ich predloženie ani na ne neprihliadal.
Príslušný orgán akceptuje pripomienky RÚVZ v Martine a odôvodnené požiadavky zapracuje do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

4. Okresný úrad Turčianske Teplice odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa odpadového hospodárstva, list č. OU-TR-OSZP 2021/000410-002 zo dňa 19.04.2021
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle § 104 a § 108 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade § 29 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša", ktoré predložil STONES SLOVAKIA, s.r.o., Topoľová 2810, 926 01 Sereď nemá pripomienky z hľadiska štátnej správy odpadového hospodárstva týkajúcej sa našej územnej pôsobnosti.
V ďalších stupňoch schvaľovania požadujeme dodržať platnú legislatívu na úseku odpadového hospodárstva pre druhy odpadov uvedených v tabuľke 2. na str. 40. predloženého oznámenia. Odpady budú zhromažďované a zabezpečenom podľa požiadaviek v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z. v súlade so zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a ich zneškodnenie bude zabezpečené prostredníctvom oprávnenej osoby. Nakladanie s odpadmi sa musí riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, ktorá požaduje predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich množstvo, ako i odpady zhodnocovať recykláciou a opätovným využitím. Zneškodňovanie odpadov spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie je možné vtedy, ak sa nedá použiť iný, vhodnejší spôsob nakladania s odpadmi. Z uvedeného vyplýva, že zneškodňovanie odpadov skládkovaním by mal byť posledný spôsob, ako sa bude s odpadmi nakladať.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, ktoré v ďalších stupňoch schvaľovacieho procesu ukladá podmienky nakladania s druhmi odpadov uvedených v predloženom zámere. Dotknutý orgán sa nevyjadril k potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona, ale príslušný orgán na základe výsledkov zisťovacieho konania rozhodol, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať a uvedené požiadavky budú zapracované do rozsahu hodnotenia.

5. Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor krízového riadenia list č. OU-TR-OKR 2021/000425/002 zo dňa 14.04.2021
Odbor krízového riadenia Okresného úradu Turčianske Teplice nemá pripomienky k predloženému zámeru z dôvodu, že navrhovanou činnosťou nebudú dotknuté záujmy civilnej ochrany chránené predpismi na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, čím nepožaduje jeho ďalšie posudzovanie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutý orgán z hľadiska civilnej obrany nemá k zámeru pripomienky a nepožaduje jeho ďalšie posudzovanie.

6. Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Veľká Fatra, list č. NP VF/136-001/2021 zo dňa 16.04.2021
Stanovisko ŠOP, NP Veľká Fatra vypracované na základe žiadosti OU Turčianske Teplice, OSZP, zámeru navrhovanej činnosti Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša a posudku narušenia flóry r. 2017 „ Dolomitový lom v Rakši“ :
Hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody: Dobývací priestor Rakša sa nachádza v ochrannom pásme NP Veľká Fatra s 2.stupňom územnej ochrany.

KÓPIA

Územia národnej siete chránených území: S dobývacím priestorom hraničí Národný park Veľká Fatra (3. stupeň územnej ochrany). NP Veľká Fatra predstavuje rozsiahle horské územie charakteristické súvislými lesmi, pastierskou činnosťou vytvoreným hôľnym pásmom, bohatým výskytom krasových javov, pestrým rastlinstvom a živočíšstvom. V blízkosti lomu sa nachádza národná prírodná rezervácia (NPR) Rakšianske rašelinisko (4. stupeň územnej ochrany) vyhlásená na ochranu vlhkomilných a slatinných spoločenstiev s výskytom ojedinelých a chránených druhov rastlín. V území je vyvinutá pestrá mozaika zriedkavých vlhkomilných spoločenstiev s výskytom rosičky anglickej (Drosera anglica), prvosienky pomúčenej (Primula farinosa), vachty trojlistej (Menyanthes trifoliata), tučnice obyčajnej (Pinguicula vulgaris), kruštíka močiarneho (Epipactís palustris) a ďalších druhov.
Územia európskej siete chránených území: S dobývacím priestorom hraničí Územie európskeho významu Veľká Fatra (SKUEV0283) a Chránené vtáčie územie Veľká Fatra (SKCHVU033). ÚEV Veľká Fatra (SKUEV0283) - v území sa vyskytuje Široká škála lesných spoločenstiev od dubovo-bukového po kosodrevinový vegetačný stupeň, nachádzajú sa tu komplexy človekom málo narušených lesov ako aj pralesové formácie. Lesy v území možno zaradiť k ôsmim typom biotopov európskeho významu (kód 9180, 9150, 9410, 91Q0, 9130, 9110, 9140, 91E0). Pomerne širokú škálu biotopov predstavujú aj prirodzené a poloprirodzené travinno-bylinné biotopy, ktoré možno zaradiť k siedmym typom biotopov európskeho významu (kód 6170, 6210, 6520, 6230, 6190, 6510, 6430). Pestrosť biotopov dopĺňajú aj skalné biotopy a jaskyne (4 typy biotopov európskeho významu -kód 8120, 8160, 8210, 8310), rašeliniská (3 typy biotop európskeho významu - kód 7140, 7220, 7230), vresoviská a krovité biotopy mierneho pásma (3 typy biotop európskeho významu - kód 4070, 4080, 4060) a sladkovodné biotopy (3 typy biotop európskeho významu - kód - 3160, 3140, 3240). Druhy európskeho významu zastupujú - 1 druh machu, 7 druhov vyšších rastlín, 2 druhy mäkkýšov, 6 druhov chrobákov, 5 druhov motýľov, 1 druh vážky, 1 druh ryby, 2 druhy obojživelníkov a 12 druhov cicavcov. CHVÚ Veľká Fatra (SKCHVU033) - Predmetom ochrany CHVÚ Veľká Fatra je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania: sokola sťahovavého (Falco peregrinus), jariabka hôrneho (Bonasa bonasia), lelka lesného (Caprimulgus europaeus), ďubníka trojprstého (Picoides tridactylus), výra skalného (Bubo bubo), sovy dlhochvostej (Strix uralensis), bociana čierneho (Ciconia nigra), včelára lesného (Perais apivorus), žlny sivej (Picus canus), žltochvosta hôrneho (Phoenicurus phoenicurus), muchára sivého (Muscicapa striata), orla skalného (Aquila chrysaetos), tetrova horniaka (Tetrao tetrix), hlucháňa hôrneho (Tetrao urogalíus), pôtika kapcavého (Aegolius funereus), kuvička vrabčieho (Glaucidium passerinum), tesára čierneho (Dryocopus martius), ďatľa bielochrbtého (Dendrocopos leucotos), muchárika bielokrkého (Ficedula albicollis) muchárika malého (Ficedula parva). CHVÚ Veľká Fatra patrí pre viaceré z týchto druhov ako predmetov oclirany medzi najvýznamnejšie hniezdiská na Slovensku. Obzvlášť významná je pre hniezdenie pôtika kapcavého či kuvička vrabčieho, ktorých tu hniezdi najvyšší počet na Slovensku.
Biotopy európskeho a národného významu: Lom predstavuje územie narušené ľudskou činnosťou. V súčasnosti sa v lome nachádzajú väčšinou rôzne iniciálne sukcesné štádiá biotopov - napr. skalných, sutinových, vodných. Najcennejšou časťou lomu je z pohľadu ochrany prírody dno lomu. Dno lomu tvorí rozľahlá plošina, ktorej terénne depresie boli na veľkej ploche dlhodobo zaplavené povrchovou vodou stekajúcou z vyšších etáží lomu. Vytvorila sa tu mozaika zaplavených, podmáčaných a suchých stanovíšť. Jedinečnosťou z hľadiska flóry je, že všetky tieto stanovištia obsadili často bohaté populácie mnohých chránených a ohrozených druhov flóry Slovenska a regionálne, či ekologicky významných druhov. Lom sa stal významným regionálnym refúgiom týchto vzácnych prvkov flóry. Našli tu zriedkavé útočisko pred ničivými zásahmi ľudskej činnosti na biotopy ich prirodzeného výskytu (prevažne európsky významný biotop Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz), ktoré v ich nenarušenej podobe z krajiny takmer vymizli. Z hľadiska zatriedenia biotopov (Stanová, Valachovič, 2002) sa na území lomu nachádza biotop európskeho významu Vo5 Oligotrofné až mezotrofhé vody s bentickou vegetáciou chár. Rozsiahle územie dna liomu s periodicky vlhkým povrchom a výskytom najvzácnejších druhov nie je možné priradiť k žiadnemu opísanému biotopu (cf. Stanová, Valachovič, 2002), nakoľko ide o iniciálne štádium vývoja s výskytom druhov biotopu Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz.
Druhy európskeho a národného významu:
Chránené druhy rastlín: V lome bol zistený výskyt zemežlče pobrežnej slatinnej (Centaurium littorale subsp. uliginosum), prasličkovky pestrej (Equisetum variegatum), bublinatky obyčajnej (Utricularia vulgan's), prvosienky pomúčenej (Primula farinosa), tučnice obyčajnej (Pinguicula vulgan's), kruštíka močiarneho (Epipactis palusirís), zemežlče spanilej (Centaurium pulchellum), ostrice Oederovej (Carex viridula), päťprstnice obyčajnej (Gymnadenia conopsea). Pre Equisetum variegatum a Carex viridulaje to pravdepodobne najbohatšia populácia v Turci.
Chránené druhy živočíchov (podčiarknuté druhy sú druhmi európskeho významu): Priamo v priestore lomu boli doteraz zistené reprodukčné miesta nasledujúcich druhov obojživelníkov - ropucha zelená (Bufa viridis), ropucha bradavičnatá (Bufo bufó), rosnička zelená (Hvla arbored), skokan hnedý (Rana temporarid), kunka žltobruchá (Bombína variegata), mlok horský (Ichthyosaura alpesiris), mlok bodkovaný (Lissatriton vulgaris), mlok karpatský (Lissotriton montandpni), Rozmnožuje sa tu chriašteľ vodný (Rallus aquaticus), kulík riečny (Charadrius dubius),

KÓPIA

žltochvost domový (Phoenicurus ochruros), trasochvost biely (Motacilla alba), výr skalný (Bubo bubo), kačica divá (Anas platyrhynchos). Z plazov sa vyskytuje užovka hladká (Corovnella austriaca), jašterica bystrá (Lacerta agilis), jašterica živorodá (Zootoca vivipard), slepúch lámavý (Angius fragilis), užovka obojková (Natrix natrix). Potravne je na kameňolom viazaný bocian čierny (Ciconia nigra) hniezdiaci v okolí kameňolomu 1-2 páry, orol krikľavý (Aquila pomariná) 2 páry, myšiak hôrny (Buteo buteo) viaceré druhy netopierov vrátane večernice pozdnej (Eptesicus serotiunus), podkovára malého (Rhinolophus hipposideros).V okolí lomu bol zistený výskyt nasledovných druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Veľká Fatra - ďatľa bjelochrbtého (Dendrocopos leucotus), d'ubníka trojprstého (Picoides tridactylus), tesára čierneho (pryocopus marťtus) lelka lesného (Caprimulgus europaeus), sovy dlhochvostej (Strix uralensis), kuvička vrabčieho (Glaucidium passerinum), pôtika kapcavého (Aegolius funereus), žlny sivej (Picus canus), muchárika bielokrkého (Ficedula albicollis), muchára sivého (Muscicapa striata), jariabka hôrneho (Tetrastes bonasid), orola krikľavého (Aquila pomarina). Z bezstavovcov sa vyskytuje v okolí lomu modráčik horcový (Maculinea alcoľňCNV), fúzač alpský (Rosalia alpiná), modráčik Rebelov (Maculinea rebeli), hnedáčik Čermeľový (Melitaea diamind), priamo v lome bolo zistených 17 druhov vážok. V NPR Rakšianske rašelinisko je potvrdený výskyt modlivky zelenej (Mantis religiosa) a vzácneho pimprlíka močiarneho (Vertigo geyerí) a pimprlíka mokraďného (Vertigo angustior). Lom je súčasťou teritórií veľkých šeliem.

Prvkv ÚSES: Realizáciou činnosti predpokladáme ovplyvnenie nasledujúcich prvkov RÚSES okresu Turčianske Teplice: Regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko (zároveň Genofondová lokalita GL73 Rakšianske rašelinisko); Regionálny biokoridor RBk2 Ekotón Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj –Mošovce; Genofondová lokalita GL117 Rakšiansky lom - sever

Súčasné využívanie dotknutého územia, vzhľad krajiny: Lom Rakša sa nachádza na rozhraní Turčianskej kotliny a pohoria Veľká Fatra (na úpätí svahov Veľkej Fatry). Turčianska kotlina je intenzívne využívaná najmä na poľnohospodársku činnosť, charakteristická je mozaika ornej pôdy, TTP, sídiel a nelesnej drevinovej vegetácie. Pohorie Veľkej Fatry je charakteristické rozsiahlymi lesnými komplexami s výskytom bralných útvarov a lúk (TTP). Nepôvodné smrekové monokultúry vyskytujúce sa aj v okolí lomu sú v posledných rokoch výrazne zasiahnuté škodlivými činiteľmi a vplyvom náhodných ťažieb vznikajú rozsiahle holiny. Krajinný ráz je narušený prítomnosťou lomu.

Hodnotenie zámeru z hľadiska ochrany prírody: Zameriame sa na vplyvy a opatrenia významné z pohľadu ochrany prírody a krajiny, ktoré boli podľa nášho názoru nedostatočne vyhodnotené.

Vplyvy na krajinu (kapitola IV.3.6.)

Zhotoviteľ zámeru konštatuje, že realizáciou činnosti dôjde k zvýrazneniu rušivého prvku v krajine, vplyv považuje za nevýznamný negatívny pre oba varianty.

Najvrchnejšia časť lomu nebola dlhodobo predmetom ťažby a dá sa povedať, že prišlo k prirodzenej rekultivácii územia. Vrchná časť lomu je porastená vegetáciou (aj stromami) a prirodzene nadväzuje na okolité lesné porasty. Obnovením ťažby v týchto priestoroch by došlo k opätovnému narušeniu územia a zvýraznil by sa vizuálny dopad na krajinu..

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (kapitola IV.5.1.)

Zhotoviteľ zámeru konštatuje nevýznamný negatívny vplyv všeobecne na faunu, flóru a ich biotopy, bez ohľadu na jednotlivé druhy a ich životné nároky.

Pri realizácii činnosti predpokladáme nasledovné vplyvy (resp. tieto vplyvy nie je možné predbežne vylúčiť):

Vplyv na biotopy mokradi na dne lomu a druhy na ne viazané: Nakoľko v zámere nie sú špecifikované dopravné trasy v lome, miesta uskladnenia jednotlivých frakcií upravenej suroviny, nemožno vylúčiť ovplyvnenie biotopov mokradi. Aj v minulosti bola ukladaná surovina na dne lomu, takisto bol tade realizovaný aj prejazd mechanizmov. Dochádza tak priamo k likvidácii chránených druhov (obojživelníky, rastliny). V bode IV. 1.2. v kapitole požiadavky na vstupy je uvedené, že na kropenie ciest, vydobytej nerastnej suroviny a znižovanie prašnosti lomu bude využívaná voda z dna lomu, z jazierok ktoré tu vznikli. Takáto činnosť predstavuje ďalší možný negatívny vplyv na tieto biotopy. Potenciálne ohrozujúcim faktorom mokradi na dne lomu je aj únik ropných látok zo strojov a zariadení.

Vplyv na ostatné druhy živočíchov: Predpokladáme najmä vyrušovanie druhov (hluk, vibrácie), či už pri rozmnožovaní alebo získavam potravy. Možné priame usmrtenie je najmä pri pohybe a činnosti mechanizmov.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (kapitola IV.5.2.)

Zhotoviteľ zámeru konštatuje nevýznamný negatívny vplyv pre oba varianty. Ťažba sa má realizovať priamo od hranice chránených území (NP, CHVÚ, UEV). Predpokladáme tak priame ovplyvnenie biotopov aj v chránených územiach, nakoľko dôjde k narušeniu porastových okrajov. Je predpoklad šírenia hluku, prachu, svetelného znečistenia do väčšej vzdialenosti od ťažobného priestoru než v minulosti. Pri CHVÚ predpokladáme vplyv na populácie druhov, ktoré hniezdia buď priamo v lome, alebo v jeho blízkosti, alebo sú na lom naviazané potravné. Taktiež nemožno vylúčiť vplyv na NPR Rakšianske rašelinisko a to najmä vplyvom prašnosti (samotná ťažba a spracovanie suroviny, ale najmä preprava suroviny). V NPR sú sledované negatívne tendencie vo vývoji vegetácie,

KÓPIA

ktoré sú spôsobené pravdepodobne kombináciou viacerých faktorov, ale nemožno vylúčiť ani zmeny chemizmu vplyvom zvýšenej prašnosti. Vplyvy na územný systém ekologickej stability (kapitola IV.5.3.)
Regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko (zároveň Genofondová lokalita GL73 Rakšianske rašelinisko): nemožno vylúčiť negatívny vplyv a to najmä vplyvom prašnosti (zmeny chemizmu)
Genofondová lokalita GL117 Rakšiansky lom - sever: možné priame ovplyvnenie činnosťou - navážky suroviny, prejazd mechanizmov, odber vody
Regionálny biokoridor RBk2 Ekotón Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj -Mošovce - nemožno vylúčiť vplyv na migráciu (vyrušovanie)
Návrh riešenia a odôvodnenie:
Navrhovaná činnosť je predmetom zisťovacieho konania a je navrhnutá v dvoch variantoch (V1, V2). Podľa spracovateľa zámeru má navrhovaná činnosť v obidvoch variantoch (V1 a V2) mierne negatívny vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu - súčasný stav a za optimálne považujeme obidva varianty. Na základe nášho hodnotenia ani pri jednom variante nemôžeme vylúčiť možný významný negatívny vplyv na chránené druhy a chránené územia (predmety ich ochrany). Z tohto dôvodu navrhujeme pokračovať v procese EIA a posudzovať navrhovanú činnosť „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša".
Vzhľadom na lokalizáciu činnosti na hranici chránených území (národný park, ÚEV, CHVÚ) a vzhľadom na významný výskyt chránených druhov, je z hľadiska ochrany prírody a krajiny optimálne postupné utlmenie ťažby v lome. Navrhujeme vypracovať aj variant, pri ktorom by ťažba bola realizovaná s ohľadom na minimalizáciu negatívnych vplyvov na chránené územia, na čo najlepšie zakomponovanie lomu do prírodného prostredia a s ohľadom na vytvorenie čo najlepších podmienok pre chránené druhy a biotopy, ktoré sa v lome vyskytujú. To predpokladá vytvorenie vízie rekultivácie lomu s uprednostnením záujmov ochrany prírody a krajiny a jej realizáciu už počas ťažobnej činnosti
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje odborné stanovisko ŠOP, ktoré z hľadiska ochrany prírody podrobne charakterizuje Územia národnej siete chránených území, Územia európskej siete chránených území, biotopy európskeho a národného významu, chránené druhy rastlín a živočíchov. Nakoľko obidva varianty navrhovanej činnosti sú z pohľadu vplyvu na ochranu prírody a krajiny rovnocenné, súhlasíme s návrhom ŠOP vypracovať aj variant, ktorý bude mať čo najmenší negatívny vplyv na chránené územia a taktiež navrhnúť taký spôsob rekultivácie po ukončení ťažby, ktorý bude mať čo najmenší negatívny vplyv na chránené územia. Vplyv na záujmy ochrany prírody nebol dostatočne vyhodnotený, neboli identifikované vplyvy na dotknuté chránené druhy rastlín a živočíchov nielen v dobývacom priestore, ale aj v jeho blízkosti. Aktuálny prieskum v území zo strany navrhovateľa pravdepodobne nebol realizovaný, nakoľko je text zámeru všeobecný, neopiera sa o žiadnu štúdiu vplyvov činnosti na chránené druhy rastlín a živočíchov a nemožno ho považovať za primerané posúdenie. Pri hodnotení vplyvov na chránené územia a živočíchy nebol zohľadnený nárast intenzity dopravy, napriek tomu, že dôjde k jeho zdvojnásobneniu. Príslušný orgán akceptuje dôvody, na základe ktorých ŠOP požaduje navrhovanú činnosť ďalej posudzovať a požiadavky ŠOP budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

7. Obec Rakša, Obecný úrad 41, 039 01, list č. 127/2021 zo dňa 16.04.2021
Z dôvodu, že navrhovaná činnosť bude mať negatívny dopad na zdravie a bezpečnosť obyvateľov, kvalitu životného prostredia a rozvoj obce Rakša nesúhlasíme s navrhovaným zámerom. Preprava vyťaženého materiálu a obsluha dobývacieho priestoru je v zámere navrhovanej činnosti plánovaná po komunikácii III. triedy č. 2184, ktorá vedie cez celú obytnú časť obce Rakša a výjazdy z rodinných domov vedú priamo na túto komunikáciu. Komunikácia má úzky profil, nie sú na nej vybudované chodníky a ma zlý technický stav. Značná časť komunikácie je poškodená a v miestach, kde jej okraj vedie popri zregulovanom brehu potoka sa oporný múr zosúva do vodného toku. Stret s nákladným vozidlom na tejto komunikácii už za súčasnej premávky spôsobuje vážne ohrozenie účastníkov premávky a chodcov. Otvorenie ťažby v dobývacom priestore Rakša by malo zásadný negatívny vplyv na život v obci a rozvoj obce by sa zastavil.
Vyjadrenia v stati III.3.1 Obyvateľstvo považujeme za nepravdivé a urážlivé. Priemerný vek obyvateľov v našej obci je 41,5 roka. Z obyvateľov v produktívnom veku má vysokoškolské vzdelanie 14,80%, stredoškolské vzdelanie 37,24% a učňovské vzdelanie 42,35%. Po ukončení ťažby v lome v roku 2010 sa naša obec začala znovu rozvíjať. Bolo skolaudovaných 14 rodinných domov a pribudlo 49 nových obyvateľov. V územnoplánovacej dokumentácii obce sa počíta s pokračovaním individuálnej bytovej výstavby. Smerovanie obce je zamerané na rozvoj turizmu, agroturistiky a cestovného ruchu.
Vzhľadom k tomu, že obyvatelia obce Rakša boli v minulosti priamo dotknutí ťažobnou činnosťou, tak vedia reálne posúdiť vplyvy, ako sú vplyv na zdravie, prašnosť, hluk, vibrácie, otrasy z odstrelov a poškodenie statiky nehnuteľností- Tvrdenia v Pláne otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša o týchto vplyvoch, že neboli identifikované ako negatívne a že sú zanedbateľné a bezvýznamné, považujeme za účelové a nepodložené.

KÓPIA

Žiadne meranie v danom dni, ani celá štúdia vplyvov na kvalitu života obyvateľov v obci nemá takú výpovednú hodnotu, ako výpovede obyvateľov, ktorí pod týmito vplyvmi žili niekoľko rokov až desaťročí. Mali by sa brať do úvahy hlavne ich obavy o svoje deti a obavy chodcov pri strete na úzkej vozovke s nákladnými vozidlami. Občania obce Rakša, Háj, mestskej časti Turčiansky Michal a návštevníci Veľkofatranských dolín vyjadrili v Petícii svoje nesúhlasné stanovisko so zámerom Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša.
Obec Rakša Vám týmto zároveň oznamuje, že o predmetnom zámere navrhovanej činnosti bola verejnosť informovaná v zmysle § 23 ods. 3 zákona EIA prostredníctvom zverejnenia na úradnej tabuli obce a na webovom sídle dňa 29.03.2021 s uvedením možnosti verejnosti podávať svoje pripomienky na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice v lehote do 21 dní od zverejnenia zámeru na webovom sídle ministerstva alebo od zverejnenia oznámenia dotknutou obcou.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Obec Rakša nesúhlasí s obnovením ťažby na území obce z dôvodu negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu života v obci z pohľadu možných negatívnych vplyvov jednak z činnosti prevádzky Lomu Rakša a následne z možných negatívnych vplyvov z prepravy materiálu cez dotknutú obec. Nesúhlasné stanovisko obce vychádza zo skúseností z obdobia plnej prevádzky Lomu Rakša, kde dochádzalo k obťažovaniu občanov hlukom, prachom, vibráciami a poškodzovaním tak miestnej komunikácie, ako aj nehnuteľností. K obnoveniu ťažby sa vyjadrila aj verejnosť obce Rakša a obce Háj predložením petície proti otvoreniu ťažby v dobývacom priestore Rakša. Petícia občanov obce Rakša a Háj bola predložená na Obvodný banský úrad Banská Bystrica a na vedomie dotknutým orgánom štátnej správy. Občania svojou petíciou vyjadrili jednoznačný nesúhlas s obnovou navrhovanej činnosti. Obec Rakša svojím stanoviskom a za podpory občanov obce Rakša a Háj jednoznačne nesúhlasia s obnovou navrhovanej činnosti, nepredkladajú žiadne požiadavky, ktoré by bolo možné zapracovať do rozsahu hodnotenia. Príslušný orgán berie túto skutočnosť na vedomie, ale v zmysle právnych predpisov na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie nie je možné v tomto štádiu proces zisťovacieho konania zastaviť. Príslušný orgán bude na základe komplexných výsledkov zisťovacieho konania navrhovanú činnosť ďalej posudzovať stanovením rozsahu hodnotenia, kde budú zapracované všetky pripomienky dotknutých orgánov.

8. Obec Háj, Obecný úrad 176, 039 01, list č. 75/1/2021 zo dňa 16.04.2021
Obec Háj, ako dotknutá obec, nesúhlasí s otvorením, prípravou a dobývaním ložiska dolomitov v obci Rakša z dôvodu, že občania našej obce sa už v minulosti sťažovali na negatívny vplyv trhacích prác prevádzaných v kameňolome Rakša, nakoľko trhacie práce spôsobovali značné otrasy rodinných domov, ako aj ostatných stavieb, čím dochádzalo k ich poškodzovaniu, čo bolo najviac vidno na obvodových múroch, kde dochádzalo k ich praskaniu. Zároveň Vám oznamujeme, že o predmetnom zámere navrhovanej činnosti boli občania našej obce informovaní, podľa § 23 ods. 3 zákona EIA, prostredníctvom zverejnenia na úradnej tabuli obce a na webovej stránke www.obechaj.sk dňa 29.03.2021.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán berie stanovisko obce na vedomie. Obec Háj je v procese zisťovacieho konania navrhovanej činnosti dotknutou obcou, nakoľko sa nachádza v bezprostrednej blízkosti obce Rakša a počas prevádzky lomu boli v minulosti zaznamenané negatívne vplyvy aj na život občanov v tejto obci. Zároveň sa občania obce Háj pridali k spoločnej petícii občanov Rakše proti obnoveniu ťažby v Lome Rakša.

Na príslušný orgán pred vydaním rozhodnutia boli doručené ďalšie stanoviská dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli doručené po lehote, ktorú stanovuje zákon EIA:

9. Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia, list č. OU-TR-OSZP-2021/000433/002–Ku zo dňa 19.04.2021
Navrhovaná činnosť bola predmetom posudzovania v roku 2015 - 2016 pod názvom „Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov v dobývacom priestore Rakša", s kapacitou ťažby do l00 000 t ročne pri intenzite dopravy 32 nákladných áut denne. Navrhovaná činnosť bola posudzovaná na úrovni MŽP SR, kde bolo vydané rozhodnutie, v zmysle ktorého bolo potrebné činnosť ďalej posudzovať a bol stanovený rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti, ktorý obsahoval podmienky aj za úsek ochrany ovzdušia. K predmetnému zámeru bola vypracovaná rozptylová štúdia, ktorá posúdila vplyv prevádzky kameňolomu ako zdroja znečisťovania ovzdušia a zároveň vplyv dopravy na dotknuté obce.
Nový predložený zámer „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" sa z pohľadu vplyvu na ochranu ovzdušia odvoláva na rozptylovú štúdiu z roku 2016. Z dôvodu, že nový zámer uvažuje o ročnej kapacite ťažby 195 000t pri intenzite 64 nákladných áut denne, považujeme predmetnú rozptylovú štúdiu sa nedostačujúcu.

KÓPIA

Na základe uvedených skutočností žiadame zámer činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" za úsek ochrany ovzdušia ďalej posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.
Do rozsahu hodnotenia žiadame zapracovať nasledovné podmienky :
1. doložiť novú rozptylovú štúdiu na posúdenia vplyvu zdroja znečisťovania ovzdušia prevádzky kameňolomu a vplyvu dopravy kameniva cez dotknuté obce Rakša, Turčianky Michal a Turčianske Teplice pri kapacite ťažby do 200 000t ročne a intenzite 64 nákladných áut denne.
2. rozpracovať opatrenia na zníženie prašnosti pri navrhovanej činnosti ako aj pri preprave materiálu cez dotknuté obce
3. navrhnúť a dopracovať manipulačnú a stáčaciu plochu pri čerpaní PHM do ťažkých mechanizmov a nákladných áut.
4.vyhodnotiť spôsob rekultivácie už vyťaženého územia a navrhnúť spôsob rekultivácie po ukončení ťažobnej činnosti.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutý orgán žiada posudzovanie navrhovanej činnosti a stanovuje požiadavky, ktoré budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

10. Okresný úrad Turčianske Teplice odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna vodná správa, list č. OU-TR-OSZP 2021/000414/002–vod.Sá zo dňa 19.04.2021
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej vodnej správy podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a podľa § 61 zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení požaduje, aby predložený zámer navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" na pozemku pare. č. 271/1 v k. ú. Rakša, vypracovaný spracovateľom Tomášom Vavrovičom, STONES SLOVAKIA s.r.o, Topoľová 2810, Sereď, vo februári 2021 bol posudzovaný podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 408/2011 Z. z. a zároveň žiadame:
- posúdiť vplyv a vyhodnotiť riziká navrhovanej činnosti na Vodný zdroj Cibuľová a to z pohľadu kvality a výdatnosti vo vodnom zdroji a navrhnúť opatrenia na prevenciu a elimináciu možných negatívnych vplyvov,
- navrhnúť opatrenia, ktoré zabránia narušeniu líniovej vodnej stavby verejného vodovodu, ktorý zásobuje obyvateľov obce Rakša, mestskej časti Turčiansky Michal, časť Turčianskych Teplíc. Zvýšenou intenzitou nákladnej dopravy po miestnych komunikáciách môže dôjsť ku poškodeniu verejného vodovodu, ktorý je z rúr PVC 100 a materiál je chúlostivý na otrasy, zlomy. (požadujeme vyznačiť trasu verejného vodovodu a križovania s komunikáciami).
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutý orgán žiada posudzovanie navrhovanej činnosti a stanovuje požiadavky, ktoré budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

11. Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, list č. 2021/005870-L-ČEP zo dňa 19.04.2021
Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, ako príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) k zámeru navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ vypracovanom dňa 16.2.2021 požaduje predložiť po predchádzajúcej konzultácii s tunajším odborom Návrh projektu technickej a biologickej rekultivácie pozemkov dotknutých ťažbou dolomitu v lome Rakša.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko a požiadavku technickej a biologickej rekultivácie zapracuje do rozsahu hodnotenia.

12. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o ŽP, oddelenie OPaVZ ŽP kraja, list č. OU-ZA-OSZP1-2021/021321-002/Drn zo dňa 27.04.2021, doručený 30.04.2021
Okresný úrad Žilina konštatuje k predloženému zámeru nasledovné skutočnosti:
Najvrchnejšia časť lomu nebola dlhodobo predmetom ťažby a je možné konštatovať, že prišlo k prirodzenej rekultivácii územia. Vrchná časť lomu je porastená vegetáciou (aj stromami) a prirodzene nadväzuje na okolité lesné porasty. Obnovením ťažby v týchto priestoroch by došlo k opätovnému narušeniu územia a zvýraznil by sa vizuálny dopad na krajinu.
• Pri realizácii činnosti je predpoklad nasledovných vplyvov (resp. tieto vplyvy nie je možné predbežne vylúčiť):
- Vplyv na biotopy mokradi na dne lomu a druhy naň naviazané: Nakoľko v zámere nie sú

Číslo spisu OU-TR-OSZP-2022/000050 | Por.č.záznamu 047 | Číslo záznamu 0001203/2022 | Typ záznamu Externý doručený záznam | Forma originálu hodnoverná elektronická

KÓPIA

špecifikované dopravné trasy v lome, miesta uskladnenia jednotlivých frakcií upravenej suroviny, nemožno vylúčiť ovplyvnenie biotopov mokradi. V minulosti bola taktiež ukladaná surovina na dne lomu, takisto bol tade realizovaný aj prejazd mechanizmov. Dochádzalo by tak priamo k likvidácii chránených druhov (obojživelníky, rastliny). V bode IV. 1.2. v kapitole požiadavky na vstupy je uvedené, že na kropenie ciest, vydobytej nerastnej suroviny a znižovanie prašnosti lomu bude využívaná voda z dna lomu, z jazierok ktoré tu vznikli. Takáto činnosť predstavuje ďalší možný negatívny vplyv na tieto biotopy. Potenciálne ohrozujúcim faktorom mokradi na dne lomu je aj únik ropných látok zo strojov a zariadení.
- Vyrušovanie druhov (hluk, vibrácie), či už pri rozmnožovaní alebo získavaní potravy. Možné priame usmrtenie je najmä pri pohybe a činnosti mechanizmov.
• Ťažba sa má realizovať priamo na hranici chránených území (NP, CHVÚ, UEV). Predpokladá sa tak priame ovplyvnenie biotopov aj v chránených územiach, nakoľko dôjde k narušeniu porastových okrajov. Je predpoklad šírenia hluku, prachu, svetelného znečistenia do väčšej vzdialenosti od ťažobného priestoru než v minulosti. Pri CHVÚ je predpoklad vplyvu na populácie druhov, ktoré hniezdia buď priamo v lome, alebo v jeho blízkosti, alebo sú na lom naviazané potravne. Taktiež nemožno vylúčiť vplyv na NPR Rakšianske rašelinisko a to najmä vplyvom prašnosti (samotná ťažba a spracovanie suroviny, ale najmä preprava suroviny). V NPR sú sledované negatívne tendencie vo vývoji vegetácie, ktoré sú spôsobené pravdepodobne kombináciou viacerých faktorov, ale nemožno vylúčiť ani zmeny chemizmu vplyvom zvýšenej prašnosti.
• Regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko (zároveň Genofondová lokalita GL73 Rakšianske rašelinisko): nemožno vylúčiť negatívny vplyv a to najmä vplyvom prašnosti (zmeny chemizmu).
• Genofondová lokalita GLI17 Rakšiansky lom - sever: možné priame ovplyvnenie činnosťou -navážky suroviny, prejazd mechanizmov, odber vody.
• Regionálny biokoridor RBk2 Ekotón Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj -Mošovce - nemožno vylúčiť vplyv na migráciu (vyrušovanie).
Zámer je predmetom zisťovacieho konania a je navrhnutý v dvoch variantoch (VI, V2). Podľa spracovateľa zámeru má navrhovaná činnosť v obidvoch variantoch (VI a V2) mierne negatívny vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu - súčasnému stavu.
Na základe vyššie uvedených skutočností, ani pri jednom variante nemôžeme vylúčiť možný významný negatívny vplyv na chránené druhy a chránené územia (predmety ich ochrany). Z uvedeného dôvodu Okresný úrad Žilina požaduje pokračovať v procese EIA a posudzovať navrhovaný zámer.
Vzhľadom na lokalizáciu činnosti na hranici chránených území (národný park, UEV, CHVÚ) a vzhľadom na významný výskyt chránených druhov, je z hľadiska ochrany prírody a krajiny optimálne postupné utlmenie ťažby v lome. V ďalšom procese Okresný úrad Žilina odporúča vypracovať aj variant, pri ktorom by ťažba bola realizovaná s ohľadom na minimalizáciu negatívnych vplyvov na chránené územia, na čo najlepšie zakomponovanie lomu do prírodného prostredia, s ohľadom na vytvorenie čo najlepších podmienok pre chránené druhy a biotopy, ktoré sa v lome vyskytujú (vytvorenie zón pre živočíchy, presťahovanie fauny do týchto zón, príp. iné opatrenia). To predpokladá vytvorenie vízie rekultivácie lomu s uprednostnením záujmov ochrany prírody a krajiny a jej realizáciu už počas ťažobnej činnosti. Taktiež je potrebné vyhodnotiť a navrhnúť realizáciu prístupovej komunikácie (mimo zastavené územie obce), berúc do úvahy časový rámec ťažby (40 rokov), a vplyvy z neho plynúce.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán berie záväzné stanovisko na vedomie, konštatuje, že stanovisko je v súlade so stanoviskom ŠOP SR , ktoré bolo doručené Štátnou ochranou prírody SR, Správa Národného parku Veľká Fatra Martin, list č. NP VF/136-001/2021 zo dňa 16.04.2021

13. Ing. Ján Topercer, CSc, list zo dňa 30.04.2021, doručený 30.04.2021
K navrhovanej činnosti zaujímam dôrazne zamietavé stanovisko. Zámer nevychádza zo spoľahlivo zisteného a posúdeného stavu veci a vecne ani procesné ho nemožno brať ako dostatočný podklad pre vydanie akéhokoľvek rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. Navyše nesie jasné znaky konfliktu záujmov, keďže spracovateľmi zámeru sú zamestnanci navrhovateľa. Za najzásadnejší nedostatok zámeru považujem hrubé podhodnotenie rozmanitosti, veľkosti, významnosti, (ne)zmierniteľnosti, (ne)vratnosti a ďalších parametrov predvídateľných priamych i nepriamych nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na faunu, flóru a ich biotopy, na chránené územia a ochranné pásma, na krajinu a územný systém jej ekologickej stability (pozrite najmä časť III.2.3 vz. IV.5 až IV.9), ale i na ovzdušie, podzemné i povrchové vody, dopravu, obyvateľstvo a sídla.
Konkrétne upozorňujem najmä na tieto nedostatky zámeru:
1.1. Hrubé podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na vzácne bohaté zoskupenie početných populácií chránených a ohrozených druhov obojživelníkov (zaváži najmä Rana temporaria, Bufo bufo, B. viridis, Hyla arborea, Bombina vahegata, Triturus alpestris a T. vulgaris) a na ich rozmnožovacie a migračné či rozptylové biotopy priamo na dne lomu. Podobne silno zámer podhodnocuje aj

KÓPIA

pravdepodobne významné negatívne vplyvy na špecifické zoskupenie viacerých chránených a ohrozených druhov vtákov hniezdiacich v lome a na ich biotopy (zaváži najmä Bubo bubo, Vanellus vanellus, Charadrius dubius, Carduelis cannabina a Emberiza schoeniclus).
1.2. Hrubé podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na cenné rané štádiá sekundárnej sukcesie vegetácie na plochom piesčitom mokrom dne lomu s významnými populáciami vzácnych a ohrozených druhov rastlín ako Centaurium pulchellum, C. littorale subsp. compressum, Carex lepidocarpa, C. viridula, Equisetum variegatum, E. *moorei (Škovirová in verb.), Utricularia vulgaris (Bernátová in verb.) a ich biotopmi, hlavne v genofondovej lokalite Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Turčianske Teplice (Kočický et al. 2013; ďalej „R-ÚSES") č. 117 Raksiansky lom - sever.
1.3. Hrubé podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych
negatívnych vplyvov na prinajmenej regionálne významné prvky R-USES,
zahŕňajúce okrem už zmienenej genofondovej lokality Rakšiansky lom - sever aj
regionálny biokoridor RBk2 Ekoton Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj - Mošovce a regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko s rovnomennou NPR a genofondovou lokalitou č. 73 v jadre, citlivou o. i. na narušenie vodných, živinových, disturbančných a iných ekologických režimov navrhovanou činnosťou.
1.4. Značné podhodnotenie pravdepodobne významných negatívnych vplyvov (najmä nepriamych) na chránené územia a ich ochranné pásma, týkajúce sa popri už zmienenej unikátnej NPR Rakšianske rašelinisko aj Národného parku Veľká Fatra a jeho ochranného pásma, územia európskeho významu SKUEV0238 Veľká Fatra a chráneného vtáčieho územia SKCHVU033 Veľká Fatra.
1.5. Značné podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na ovzdušie (zdroj znečistenia, primárnej i sekundárnej prašnosti a i.), podzemné i povrchové vody (vodárenský zdroj Cibuľová, vodný režim v NPR Rakšianske rašelinisko), obyvateľstvo a sídla (zdroj hluku), dopravu (nárast intenzity dopravy) a na scenériu a vnímanie krajiny (mnohostranne rušivý prvok o. i. v zázemí významných kúpeľov Turčianske Teplice).
Aj variantné riešenia tu navrhli len formálne. Obe sú takmer identické, umiestnené v blízkosti chránených území a ani jedno účinne nerieši ani len zmiernenie hroziacich významných negatívnych vplyvov a environmentálnych i sociálnych nákladov a rizík zámeru, ktoré by veľmi pravdepodobne neboli udržateľné. Len schematicky a nepodložene stanovili veľkosť dotknutého územia a jeho užšieho okolia, kde nerátali o. i. so šírením hluku, prachu a iných znečistenín najmä cez otvorenejšiu JZ časť lomu.
Posúdenie vymenovaných i ďalších vplyvov na prírodné, krajinné a iné hodnoty dotknutého územia i jeho okolia, chránené územia európskeho i národného významu, na tunajšie biotopy a druhy európskeho i národného významu a prvky ÚSES v predloženom zámere považujem za nedostatočné. Ich riadne identifikovanie, kvantifikovanie a posúdenie významnosti dosahov žiadam zahrnúť do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a posudzovať ju ďalej podľa zákona.
Pre zámer navrhovanej činnosti žiadam v rozsahu hodnotenia uplatniť a v správe o hodnotení riadne analyzovať a vyhodnotiť aj tieto ďalšie pripomienky a požiadavky:
2.1. Pripraviť primerané posúdenie dosahov navrhovanej činnosti na územia európskeho významu podľa či. 6.3 a 6.4 Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín a § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Žiadam, aby toto primerané posúdenie vykonali rešpektovaní nezávislí odborníci s použitím najlepších európskych metodických štandardov a najlepšej dostupnej praxe (best available practices - BAP).
2.2. Podrobne posúdiť vplyvy (priame, nepriame, kumulatívne a iné interakcie vplyvov) navrhovanej činnosti na NPR i regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko. Pri primeranom posúdení podľa bodu 1 žiadam okrem vyššie uvedených vplyvov, rizík a nákladov navrhovanej činnosti riadne analyzovať a vyhodnotiť:
- vplyv bariérových, okrajových, kaskádových a iných ekologických efektov na dotknuté populácie, biotopy, ekosystémy a krajinu, ako obmedzenie rozptylu a migrácie voľne žijúcich živočíchov (hlavne medzi biotopmi dna lomu a okolitými ekosystémami), zhoršenie ich zdrojovo-poklesovej dynamiky (source-sink), konektivity a p.
- vplyvy na úmrtnosť voľne žijúcich chránených a inak prírodoochranne významných živočíchov
- vplyvy hlukového znečistenia a prašnosti na všetky skupiny živočíchov
- vplyvy na vodný, mikroklimatický, živinový a iné režimy dotknutých biotopov a ekosystémov, ako napr. rozmnožovacie biotopy viacerých významných druhov živočíchov priamo v dotknutom území, hladiny podzemných vôd a ich zmeny v dôsledku ťažby dolomitu a p.
- vplyvy inváznych a rozpínavých druhov rastlín, kolonizáciu významných biotopov nepôvodnými a synantropnými druhmi na úkor pôvodných, ruderalizáciu a súvisiace procesy vplyvy na kľúčové štruktúry a procesy dotknutého územia i jeho okolia a ich celkovú ekologickú stabilitu, resp. rezilienciu, na chránené biotopy a biotopy druhov - predmetov ochrany SKUEV0238 a SKCHVU033 i na chránené a inak prírodoochranne významné druhy, využívajúce dotknuté územie a jeho okolie v ktorejkoľvek fáze svojich životných cyklov.

KÓPIA

2.3. Písomne vyhodnotiť splnenie všetkých požiadaviek a pripomienok k predloženému zámeru z doručených stanovísk a v samostatnej kapitole vyhodnotiť aj splnenie všetkých ustanovení z určeného rozsahu hodnotenia. Prípadné nevyhovenie niektorým požiadavkám či pripomienkam žiadam riadne zdôvodniť.
2.4. Pripraviť hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na charakteristický vzhľad, krajinný ráz, vnímanie a estetickú hodnotu krajiny, ako aj so zreteľom na kritériá a požiadavky Európskeho dohovoru o krajine (European Landscape Convention).
2.5. Pripraviť hodnotenie dosahov na zdravie (Health Impact Assessment- HIA) navrhovanej činnosti, ktoré vypracujú rešpektovaní nezávislí odborníci s použitím najlepších európskych metodických štandardov a najlepšej dostupnej praxe.
2.6. Pripraviť hodnotenie sociálnych dosahov (Social Impact Assessment-SIA) navrhovanej činnosti, ktoré vypracujú rešpektovaní nezávislí odborníci s použitím najlepších európskych metodických štandardov a najlepšej dostupnej praxe.
Všetky vyššie uvedené požiadavky a pripomienky považujte, prosím, za zásadné. Preto žiadam, aby sa stali súčasťou určeného rozsahu hodnotenia a ďalších krokov posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona.

14. Občianske združenie TATRY, list zo dňa 06.05.2021
Občianske združenie TATRY sa stotožňuje so stanoviskom Ing. Jána Topercera, CSc. z dňa 30.04.2021 a pridáva sa k nemu.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán berie stanoviská verejnosti na vedomie, stanoviská boli doručené pred vydaním rozhodnutia zo zisťovacieho konania. Príslušný orgán konštatuje, že stanoviská sú v súlade so stanoviskom ŠOP SR, ktoré bolo doručené Štátnou ochranou prírody SR, Správa Národného parku Veľká Fatra Martin, list č. NP VF/136-001/2021 zo dňa 16.04.2021. Opodstatnené pripomienky budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

15. Krajský pamiatkový úrad Žilina, list č. KPUZA 2021/8601-2/34711/OPO zo dňa 10.05.2021 doručený 11.05.2021
Krajský pamiatkový úrad Žilina predložené oznámenie o navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ na pozemkoch reg. KN-C parc. č. 271/1 v k. ú. Rakša posúdil a konštatuje, že z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom požaduje jeho posudzovanie podľa zákona EIA. Uvádzame, že z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom je dotknutá oblasť ochrany pamiatkového fondu.
V následných procesoch povoľovania v konaniach podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a iných osobitných právnych predpisov si budeme uplatňovať požiadavky z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom vzťahujúce sa na ochranu najmä archeologického dedičstva. Plánovaná stavba sa nachádza v blízkosti archeologickej lokality Hrádky - Zámok s doloženým pravekým osídlením, ktorá je evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF") pod č. 2202/1-2 je preto možné, že pri realizácii zemných prác dôjde k narušeniu archeologických situácií a nálezov. Z toho dôvodu je nutné zabezpečiť dohľad pracovníkom Krajského pamiatkového úradu Žilina.
Príjazdová cesta spájajúca obec Rakšu a Turčiansky Michal, mestskú časť Turčianskych Teplíc, s názvom Michalská cesta, napájajúca sa na cestu SNP, ktorá je hlavnou a pravdepodobne jedinou prístupovou cestou k lomu v Rakši, sa nachádza v bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky - kostola rímskokatolíckeho sv. Michala Archanjela v Turčianskom Michale, mestskej časti Turčianskych Teplíc, Ul. SNP č. 176/1364, parcela č. KN C 1 a 2, k. ú. Turčiansky Michal, č. ÚZPF 633/1. Kostol sv. Michala je umelecko – historicky a architektonicky hodnotná stredoveká stavba pochádzajúca z 2. polovice 13. storočia, s príkostolným cintorínom a ohradným múrom. Táto cesta má aj v súčasnosti veľmi negatívny vplyv na prezentáciu a stavebno-technický stav predmetnej národnej kultúrnej pamiatky. V apríli roku 2015 došlo k poruchám statiky kamenného ohradného múru kostola, k zrúteniu jeho časti pozdĺž cesty SNP v dĺžke cca 11 m. Ohradný múr, ktorý spoluvytvára celkový výraz stredovekej stavby kostola ako národnej kultúrnej pamiatky, nebol dodnes opravený.
V tesnej blízkosti Michalskej cesty v zastavanej časti obce Rakša sa nachádza historická stavba vedená ako obecná pamätihodnosť - malá sakrálna architektúra - zvonica, č. súp. 100, par. č. KIM 56/1, vo vlastníctve obce Rakša, ktorá je murovaná z lomového kameňa s drevenou cibuľovitou strechou pokrytou dreveným šindľom. Zvonica je hodnotnou historickou architektúrou slúžiacou potrebám obce.
Z uvedených dôvodov požadujeme posúdenie vplyvu zvýšenej dopravnej prevádzky v súvislosti a realizáciou otvárky, prípravou a dobývaním ložiska dolomitov Rakša na stav uvedených pamiatok.
Navýšenie dopravy o ďalšie ťažké dopravné mechanizmy v súvislosti s prevádzkou lomu v Rakši môže mať za následok výrazné zhoršenie stavebno-technického stavu národnej kultúrnej pamiatky - kostola sv. Michala v

KÓPIA

Turčianskom Michale, časti Turčianskych Teplíc, a pamätihodnosti obce Rakša - zvonice v dôsledku vplyvu vibrácií, otrasov a prašnosti.
Vzhľadom na neskoršie doručenie (pôvodne zámer zaslaný na nepríslušný orgán - Pamiatkový úrad SR v Bratislave) a situáciu s pandémiou COVID 19, žiadame o zohľadnenie našich požiadaviek i po uplynutí lehoty na vyjadrenie.
Podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu sa vyžaduje ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán berie záväzné stanovisko na vedomie, konštatuje, že posúdenie vplyvu zvýšenej dopravnej prevádzky v súvislosti s realizáciou otvárky, prípravou a dobývaním ložiska dolomitov Rakša na stav uvedených kultúrnych pamiatok požaduje posúdiť vo svojom stanovisku aj MESTO TURČIANSKE TEPLICE , list č. 804/1251/2021 zo dňa 9.04.2021. Zároveň príslušný orgán konštatuje, že sa jedná o skutočnosti, ktoré sú v zmysle § 34 ods. 6 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní všeobecne známe a opierajú sa o úradnú znalosť z iných konaní. Požiadavky KPÚ Žilina budú zapracované do rozsahu navrhovanej činnosti.

16. Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii list č. OU-MT-OCDPK-2021/0006771 zo dňa 19.04.2021 doručený 29.04.2021
Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií nemá zásadné pripomienky ku predmetnému zámeru navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania podmienok majetkového správcu cesty III. triedy, t. j. Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, nakoľko dôjde ku navýšeniu nákladnej dopravy a tým bude ovplyvnená prevádzková spôsobilosť, prevádzková výkonnosť a únosnosť cesty III. triedy a dvoch mostných objektov.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Príslušný orgán po obdržaní stanoviska OU Martin, OCD a PK zistil, že stanovisko dotknutého orgánu sa opiera o dodržanie podmienky majetkového správcu cesty III triedy Správy ciest ŽSK, ktoré však neboli prílohou stanoviska. Na základe uvedenej skutočnosti príslušný orgán na objasnenie stanoviska zvolal z vlastného podnetu na deň 25.05.2021 konzultácie v zmysle § 63 zákona č. 24/2006 Z. z., na ktoré boli prizvaní zástupcovia OU MT odbor cestnej dopravy, ŽSK a dotknuté obce. Konzultácie sa zúčastnili osobne OU Martin, odbor CD a PK, za ŽSK Správa ciest ŽSK a obec Rakša. Konzultácia bola zameraná na prerokovanie súčasného stavu komunikácie III/2184 a III/2132 a 2 mostných objektov M4733 a M2073 a možného negatívneho vplyvu navýšením dopravy obnovením ťažby v Lome Rakša. Výsledkom konzultácie bol záznam, kde príslušný orgán žiadal doloženie písomného stanoviska ŽSK v termíne do 04.06.2021.

17. Žilinský samosprávny kraj , list č. 04809/2021/ORR-3 zo dňa 26.05.2021
Navrhovaná činnosť je situovaná v Žilinskom kraji, v okrese Turčianske Teplice, v katastrálnom území Rakša. Dotknuté územie je umiestnené v extraviláne obce Rakša na parcele C-KN č. 271/1, ktorá je vedená ako ostatná plocha. Dotknuté územie je napojené príjazdovou komunikáciou na cestu III. triedy č. 2184 (111/20184) vo vlastníctve Žilinského samosprávneho kraja (ďalej ŽSK) v správe Správy ciest ŽSK. Na dopravu vydobitej suroviny z lomu budú využívané nákladné automobily. Trasa nákladných vozidiel zabezpečujúcich dopravu suroviny k odberateľom povedie cez obce Rakša a Turčiansky Michal po ulici Michalská a SNP. Pri čerpacej stanici sa vozidlá napoja na cestu I/65 na smer Kremnica a Martin. Predpokladaná intenzita dopravy je 4 nákladné automobily z a do kameňolomu za hodinu pri prevádzke v čase 7:00 až 15:30 počas pracovných dní, čo znamená intenzitu 64 nákladných automobilov za deň. Doprava osobnými automobilmi je odhadovaná na 10 prejazdov za deň.
Na základe uvedeného a tiež konzultácií k navrhovanej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" konaných dňa 25.05.2021 na Okresnom úrade v Turčianskych Tepliciach ŽSK upozorňuje na zvýšené nároky na dotknutú dopravnú infraštruktúru a v zmysle požiadaviek vyplývajúcich zo stanoviska Správy ciest ŽSK požaduje, aby navrhovaná činnosť bola ďalej posudzovaná v zmysle zákona 24/2006Z.Z.

18. Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, list č. 103/2021/SCŽSK-72 zo dňa 31.05.2021
SC ŽSK je majetkový správca ciest II. a III. triedy v zmysle § 3d ods. 5 písm. c) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších doplnení (ďalej len cestný zákon). SC ŽSK vydáva ku danému zámeru toto stanovisko:
1. Na komunikáciách III/2184 v celej dĺžke a III/2132 od križovatky v Turčianskom Michale po križovatku s cestou 1/65 dochádza ku lokálnemu olamovaniu okrajov, k sieťovým rozpadom a tvorbe trhlín vo vozovke, ojedinelé sa v asfaltovom kryte nachádzajú výtlky. Na ceste III/2184 dochádza za obcou Turčiansky Michal k lokálnemu zosuvu svahu. Všetky tieto poruchy naznačujú, že vozovka a hlavne jej okrajové podkladné vrstvy, nevykazujú dostatočnú mieru únosnosti. Zvýšením intenzity nákladnej dopravy v danom úseku môže dôjsť k závažným deformáciám a

KÓPIA

poškodeniam vozovky a tým spôsobené znehodnotenie prístupu do obce Rakša. Na ceste III/2184 sa nachádzajú 2 mostné objekty M4733 aM2073 (rok postavenia 1959) s lokálnymi poruchami mostného zvršku (vozovka, zábradlie, rímsy) a miestami s poruchami nosnej konštrukcie (nedostatočné krytie betonárskej výstuže). Oporné múry sú miestami s porušeným obkladom svahu. Na ceste III/2132 sa nachádza mostný objekt M5178 (rok postavenia 1958) s výraznejšie degradovanými krajnými nosníkmi s obnaženou pozdĺžnou betonárskou výstužou a degradáciou betónu na nosníkoch ako aj na rímsach.
2. Z uvedených dôvodov požadujeme v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v rámci procesu posudzovania predložiť odborný posudok, ktorý bude obsahovať:
- Diagnostiku dotknutých mostných objektov so statickým prepočtom zaťažiteľnosti
- Meranie únosnosti vozovky dotknutých úsekov ciest III. triedy v zmysle TP 031 vydaného Ministerstvom dopravy pôšt a telekomunikácií SR z r. 2009
V prípade nevyhovujúcich výsledkov diagnostiky a únosnosti vozovky nebude môcť byť bez ďalších dodatočných opatrení daná prepravná trasa povolená.
3. Nakoľko má komunikácia vo viacerých miestach úzky prejazdný profil, veľká časť cesty je bez chodníkov, výjazdy z rodinných domov sú častokrát vyvedené priamo na komunikáciu a pri križovatke v Turčianskom Michale dochádza ku výraznému zúženiu profilu (šírka vozovky cca 5m) s problematickým výjazdom vozidiel na hlavnú cestu, neodporúčame užívanie tejto komunikácie na prejazd nákladných automobilov z lomu. Na zamedzenie nežiaducich vplyvov by bolo vhodné, aby daná lokalita lomu bola dopravne napojená na samostatnú obslužnú komunikáciu a bola vhodne napojená na existujúci dopravný systém.
4. V prípade obnovenia ťažby v lome, akékoľvek poškodenia vozovky, cestného telesa, iných cestných objektov a iných dopravných zariadení v správe SC ŽSK, prípadne ak dôjde ku vzniku škody na majetku alebo zdraví tretích osôb, žiadame odstrániť poškodenie a uviesť komunikácie do pôvodného stavu. Stav komunikácií bude pravidelne monitorovaný a porovnávaný s videozáznamom zhotoveným pred začatím prác v lome.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: Termín predloženia stanoviska bol dodržaný a podmienky uvedené v stanovisku ŽSK a SC ŽSK budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Prvostupňový správny orgán v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku listom č.: OU-TR-OSZP-2021/000349-037 zo dňa 07.06.2021 oboznámil účastníkov konania s tým, že ako účastníci konania majú právo sa oboznámiť s podkladmi na vydanie rozhodnutia a následne sa k nim, ako aj k spôsobu ich zistenia, vyjadriť pred vydaním rozhodnutia, prípadne navrhnúť ich doplnenie v lehote piatich pracovných dní od jeho doručenia.

V tejto lehote využil navrhovateľ možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a príslušnému orgánu bol doručený list od navrhovateľa zo dňa 04.05.2021.
Vo svojom vyjadrení navrhovateľ namietal, že niektoré stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov a verejnosti boli do konania doručené po uplynutí zákonnej lehoty podľa ust. § 23 ods. 4 zákona EIA, a preto sa považujú za súhlasné. Ďalej navrhovateľ namietal, že nebol prizvaný na konzultácie, ktoré boli uskutočnené dňa 25.05.2021, hoci v zmysle ust. § 63 ods. 2 zákona o EIA sa majú konzultácie realizovať aj s navrhovateľom.
OÚ Turčianske Teplice, OSŽP: príslušný orgán uvádza, že stanoviská dotknutých orgánov boli doručené po termíne, ktorý stanovuje zákon EIA, ale zisťovacie konanie navrhovanej činnosti prebieha aj v zmysle Správneho poriadku, kde rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci, § 32 ods. 1 Správneho poriadku ukladá správnemu orgánu povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarať potrebné podklady pre rozhodnutie. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Stanoviská doručené po termíne, ktorý určuje § 23 ods.4 zákona EIA boli pre príslušný orgán dôležité na objasnenie merita veci a z toho dôvodu ich príslušný orgán akceptoval. Zároveň príslušný orgán berie aj do úvahy skutočnosť, že zisťovacie konanie v predmetnej veci bolo v období pandémie COVID 19, keď bola činnosť dotknutých orgánov sťažená. Príslušný orgán vykonal v rámci zisťovacieho konania konzultáciu v zmysle § 63 zákona EIA v predmetnej veci z vlastného podnetu, kde uplatnil ods. l. v zmysle ktorého príslušný orgán pri posudzovaní navrhovanej činnosti zabezpečil vykonanie konzultácie s dotknutými orgánmi, ktorých stanoviská bolo potrebné doplniť. Predmetom konzultácie bolo posúdiť stav komunikácii III. triedy a mostných objektov, ktoré sú v správe SSC a prechádzajú katastrami dotknutých obcí a možný vplyv na predmetné komunikácie navýšením dopravy navrhovanej činnosti. Správny orgán využil konzultáciu v zmysle § 63 zákona EIA ako jednu z možností, ktoré umožňuje § 32 ods. 2 Správneho poriadku, v zmysle ktorého si rozsah a spôsob zisťovania podkladov rozhodnutia určuje správny orgán. O výsledku konzultácie bol navrhovateľ informovaný zaslaním všetkých stanovísk, ktoré boli v rámci konzultácie zabezpečené. Príslušný orgán zároveň poukazuje na skutočnosť, že uvedené dôvody, pre ktoré Správa ciest ŽSK a OÚ Martin, odbor CD a PK žiada posudzovanie navrhovanej činnosti sú navrhovateľovi známe už z posudzovania navrhovanej činnosti „Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša“, navrhovateľa JIVA

KÓPIA

–TRADE Rakša s.r.o., Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď, ktorá už bola v roku 2015 predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni MŽP SR.

Dňa 02.07.2021 bolo vydané odvolaním odvolateľa napadnuté rozhodnutie Okresného úradu Turčianske Teplice, odboru starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice, číslo: OU-TR-OSZP-2021/000349-039, ktorým prvostupňový správny orgán rozhodol podľa § 29 ods. 11 zákona EIA a § 46 a § 47 Správneho poriadku, po vykonaní zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď, IČO : 47389061 tak, že navrhovaná činnosť „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, ktorá má byť podľa predloženého zámeru realizovaná v katastrálnom území obce Rakša, na parc. KNC 271/1, sa bude posudzovať podľa zákona EIA.

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo vydané v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, ako aj v rozpore s ustanovením § 46 Správneho poriadku, nakoľko rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov sa nestotožnil s posúdením navrhovanej činnosti Okresným úradom Turčianske Teplice, odborom starostlivosti o životné prostredie, v konaní prvostupňového správneho orgánu zistil také porušenie hmotného alebo procesného práva, pre ktoré bolo potrebné odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Prvostupňový správny orgán vo výrokovej časti rozhodnutia uviedol, že rozhodol podľa § 29 zákona ods. 11 zákona EIA, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať podľa zákona EIA. Podľa právneho názoru odvolacieho správneho orgánu je vo výrokovej časti rozhodnutia potrebné uvádzať, že prvostupňový správny orgán rozhodol „podľa § 29 ods. 2 zákona EIA v súlade s § 29 ods. 11 zákona EIA“.
V súlade s § 29 ods. 2 zákona EIA príslušný orgán na základe zámeru alebo oznámenia o zmene navrhovanej činnosti vykoná zisťovacie konanie o posudzovaní navrhovanej činnosti k zámeru alebo k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti a rozhodne, či sa predmet zisťovacieho konania bude posudzovať podľa tohto zákona.
V súlade s § 29 ods. 11 zákona EIA výsledkom zisťovacieho konania je rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní.
V súlade s § 47 ods. 2 Správneho poriadku výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania.

Prvostupňový správny orgán v rozpore s ustanovením § 63 zákona EIA vykonal konzultácie bez toho, aby na ne prizval všetkých účastníkov konania vrátane navrhovateľa. Z oznámenia o termíne konzultácií č. OU-TR-OSZP-2021/000349-027 zo dňa 18.05.2021, ktoré je súčasťou spisového materiálu vyplýva, že prvostupňový správny orgán prizval na konzultácie konané dňa 25.05.2021 o 9:30 hod len niektoré dotknuté orgány, pričom neprizval ostatných účastníkov konania vrátane navrhovateľa. Odvolací správny orgán k uvedenému dopĺňa, že zákon EIA v ustanovení § 63 umožňuje, aby boli počas celého procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vykonané konzultácie avšak nešpecifikuje spôsob a formu realizácie konzultácií. Ústne konzultácie podľa § 63 zákona EIA sú vykonávané, v súlade s § 64 zákona EIA, ako ústne pojednávanie podľa § 21 Správneho poriadku. V zmysle ustanovenia § 21 Správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Správny orgán uskutoční ústne pojednávanie obligatórne, len ak to ustanovuje osobitný zákon, v ostatných prípadoch len z dôvodu nevyhnutnosti objasnenia určitej veci, ktorá prispeje k náležitému zisteniu skutkového stavu a následne rozhodnutiu vo veci. Odvolací správny orgán uvádza, že zo zákona EIA nevyplýva správnemu orgánu povinnosť nariadiť ústne pojednávanie, preto je na zvážení správneho orgánu, či vzhľadom na povahu veci je potrebné ústne pojednávanie nariadiť. Ak však príslušný orgán zhodnotí, že pre náležité zistenie skutkového stavu je potrebné vykonať konzultácie, je nevyhnutné aby na ne prizval všetkých účastníkov konania ako to vyplýva z ustanovenia § 21 ods. 2 Správneho poriadku, v zmysle ktorého na ústne pojednávanie správny orgán prizve všetkých účastníkov konania. Neumožnenie zúčastniť sa konzultácií navrhovateľovi ako aj ostatným účastníkom správneho konania je zároveň porušením zásady súčinnosti a rovnosti účastníkov konania ako vyplývajú zo znení ustanovení § 3 ods. 2 a § 4 Správneho poriadku. Vykonanie konzultácií v rozpore so zákonom EIA namieta aj odvolateľ vo svojom odvolaní, odvolací správny orgán tak vyhodnotil túto odvolaciu námietku ako dôvodnú.

KÓPIA

Podľa § 63 ods. 1 zákona EIA príslušný orgán pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov alebo navrhovaných činností alebo ich zmien zabezpečí vykonanie konzultácií s povoľujúcim orgánom alebo schvaľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutým orgánom, dotknutou obcou a dotknutou verejnosťou, ktorá má možnosť zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov.
Podľa § 63 ods. 2 zákona EIA obsahom konzultácií medzi navrhovateľom, obstarávateľom a ostatnými subjektmi procesu posudzovania vrátane verejnosti môžu byť najmä
a) doplňujúce informácie o strategickom dokumente a navrhovanej činnosti,
b) informácie o možných vplyvoch strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia,
c) vzájomné oboznámenie sa so stanoviskami,
d) doplnenie alebo upresnenie navrhovaných opatrení,
e) obsah a rozsah poprojektovej analýzy.
Podľa § 64 zákona EIA na konania podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.
Podľa § 21 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon.
Podľa § 21 ods. 2 na ústne pojednávanie správny orgán prizve všetkých účastníkov konania a požiada ich, aby pri ústnom pojednávaní uplatnili svoje pripomienky a námety.
Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy.
Podľa § 4 ods. 1 Správneho poriadku účastníci konania (§ 14) spolupracujú so správnymi orgánmi v priebehu celého konania.
Podľa § 4 ods. 2 Správneho poriadku všetci účastníci majú v konaní rovnaké procesné práva a povinnosti.

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov na základe odvolateľom podaného odvolania, ako príslušný odvolací orgán preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia Okresného úradu Turčianske Teplice, odboru starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice, číslo: OU-TR-OSZP-2021/000349-039 zo dňa 02.07.2021, ako aj celý spisový materiál v súlade s § 59 Správneho poriadku, zhodnotil vykonané dokazovanie, priebeh prvostupňového konania a dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo vydané v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, nakoľko rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. Napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s hmotným ako aj procesným právom.

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov ako príslušný odvolací správny orgán k ostatným bodom podaného odvolania odvolateľa uvádza:
Odvolateľ vo svojom odvolaní primárne namieta, že prvostupňový správny orgán ako podklad odvolaním napadnutého rozhodnutia použil aj stanoviská dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli doručené po uplynutí zákonom stanovenej lehoty podľa § 23 ods. 4 zákona EIA. Podľa právneho názoru odvolacieho správneho orgánu, príslušný orgán v priebehu zisťovacieho konania ako aj posudzovania vplyvov na životné prostredie je povinný sledovať najmä účel zákona EIA. Účelom posudzovania vplyvov na životné prostredie je najmä zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov, so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja, komplexne zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti, určiť opatrenia, ktoré zabránia alebo zmenšia znečisťovanie alebo poškodzovanie životného prostredia, získať objektívny odborný podklad pre schválenie strategického dokumentu a vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.
Ak teda v doručených stanoviskách, ktoré boli doručené hoci aj po lehote stanovenej zákonom EIA, sú uplatnené zásadné pripomienky, ktoré odôvodňujú ďalšie posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA, je v záujme zabezpečenia účelu zákona EIA príslušný orgán oprávnený takéto pripomienky vziať do úvahy. Záujem na zachovaní priaznivého životného prostredia tak musí byť v každom konaní hlavným aspektom, na ktorý je príslušný orgán povinný prihliadať.

Odvolateľ ďalej namieta, že prvostupňový správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia opakovane uvádza, že akceptuje požiadavku niektorých dotknutých orgánov na vypracovanie projektu rekultivácie pozemkov v

KÓPIA

dobývacom priestore. K tomu je potrebné uviesť, že predmetom zisťovacieho konania nie je stanovenie podmienok rozsahu hodnotenia, ale rozhodnutie o tom, či sa navrhovaná činnosť má ďalej posudzovať podľa zákona EIA. Odôvodnenie rozhodnutia nie je pre účastníkov konania právne záväzné a odvolací správny orgán preskúmava najmä či dôvody rozhodnutia sú dostatočné k vysloveniu výroku daného rozhodnutia. Stanovenie rozsahu hodnotenia tak bude prebiehať v súlade s ustanovením § 30 zákona EIA na základe prerokovania s navrhovateľom, ak je to potrebné, aj s povoľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutým orgánom, dotknutou obcou a s ostatnými účastníkmi konania a ak ide o navrhovanú činnosť alebo jej zmenu, ktorá môže mať vplyv samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou alebo s iným strategickým dokumentom na územie sústavy chránených území, aj so štátnym orgánom ochrany prírody a krajiny, na vodný útvar, aj s orgánom štátnej vodnej správy, na pamiatkový fond, archeologické nálezy a archeologické náleziská, aj s orgánom štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.

V súlade s § 20a zákona EIA rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní a záverečné stanovisko okrem všeobecných náležitostí rozhodnutia obsahuje:
a) odôvodnenie rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní podľa § 29 ods. 13 alebo
b) odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane toho, ako sa príslušný orgán vysporiadal s jednotlivými stanoviskami doručenými v priebehu posudzovania vplyvov, ako aj s odborným posudkom podľa § 36 a dôvody odsúhlasenia alebo neodsúhlasenia realizácie navrhovanej činnosti podľa § 37 ods. 5 a prílohy č. 12 časti VII a
c) ďalšie údaje uvedené v prílohe č. 12.

Podľa § 29 ods. 4 zákona EIA na zisťovacie konanie k zámeru sa vzťahujú primerane § 22 ods. 5 a 6, § 23 a § 53 ods. 3.

V súlade s § 29 ods. 9 zákona EIA verejnosť môže doručiť príslušnému orgánu písomné stanovisko k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti do desiatich pracovných dní od zverejnenia uvedených informácií podľa odseku 8; písomné stanovisko sa považuje za doručené, aj keď bolo v určenej lehote doručené dotknutej obci.

V súlade s § 29 ods. 11 zákona EIA je výsledkom zisťovacieho konania rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní.

Podľa § 29 ods. 12 zákona EIA rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní oprávňuje navrhovateľa navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ktorá musí byť predmetom zisťovacieho konania podľa § 18 ods. 2, podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti, ak v rozhodnutí príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa tohto zákona.

V súlade s § 29 ods. 13 zákona EIA výroková časť rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní, okrem náležitostí ustanovených všeobecným predpisom o správnom konaní, obsahuje určenie, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa tohto zákona. Ak ide o rozhodnutie, v ktorom sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena nepodlieha posudzovaniu podľa tohto zákona, výroková časť rozhodnutia obsahuje aj podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie.

V súlade s § 24 ods. 4 zákona EIA verejnosť má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa tohto zákona (ďalej len „rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní“), alebo proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom zisťovacieho konania alebo konania o vydaní záverečného stanoviska alebo jeho zmeny. Za deň doručenia rozhodnutia sa pri podaní takého odvolania považuje pätnásty deň zverejnenia rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní podľa § 29 ods. 15 alebo záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6. Verejnosť podaním odvolania zároveň prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení.

V súlade s § 64 zákona EIA sa na konania podľa tohto zákona vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem
a) konania podľa druhej a štvrtej časti zákona,
b) osobitosti konania podľa § 20 ods. 1 a 3,
c) upustenia od variantného riešenia podľa § 22 ods. 6,
d) určenia obcí, v ktorých bude zámer k nahliadnutiu podľa § 23 ods. 2,
e) určenia rozsahu hodnotenia a harmonogramu podľa § 30,
f) konfliktu záujmov podľa § 63a.

KÓPIA

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať na to orgán príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 1 Správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

V súlade s § 47 ods. 2 Správneho poriadku výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania.

Výroková časť rozhodnutia je jadrom celého rozhodnutia, ktorým sa určujú konkrétne práva a povinnosti účastníkov konania. Má vyjadrovať v presnej, stručnej a úplnej formulácii záver správneho orgánu o otázke, ktorá je predmetom rozhodnutia. Preto výrok musí byť vždy určitý a nesmú vznikať pochybnosti o rozsahu účinkov právoplatnosti založenej rozhodnutím. Z výroku rozhodnutia musí byť nepochybne zrejmé, čo bolo predmetom rozhodovania.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Zmyslom a účelom odôvodnenia je zhrnúť a zhodnotiť všetky skutočnosti, ktoré sú podkladom pre výrok rozhodnutia.

V súlade s § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

V súlade s § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

V súlade s § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarať potrebné podklady pre rozhodnutie.

Podľa ustanovenia § 58 ods. 1 Správneho poriadku ak osobitný zákon neustanovuje inak, odvolacím orgánom je správny orgán najbližšieho vyššieho stupňa nadriadený správnemu orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí. Odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti správnemu orgánu, ktorý ho vydal, na nové prejednanie a rozhodnutie, pokiaľ je to vhodnejšie najmä z dôvodov rýchlosti alebo hospodárnosti. Správny orgán je právnym názorom odvolacieho orgánu viazaný (§ 59 Správneho poriadku).

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie v predmetnej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, z ktorých dôvodov sa postupom a následne rozhodnutím dopustil takej vady konania, ktorá má za následok nezákonnosť jeho rozhodnutia. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné rozhodnutie Okresného úradu Turčianske Teplice, odboru starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice, číslo: OU-TR-OSZP-2021/000349-039

KÓPIA

zo dňa 02.07.2021 zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie, a preto Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, ako príslušný odvolací správny orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V novom konaní je potrebné, aby prvostupňový správny orgán odstránil vyššie uvedené pochybenia, vysporiadal sa s nedostatkami prvostupňového konania, zistil presne a úplne skutkový a právny stav veci a následne vydal rozhodnutie v súlade so zákonom.

Poučenie

Proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu o odvolaní sa nemožno ďalej odvolať (§ 59 ods. 4 Správneho poriadku). Toto rozhodnutie nemožno preskúmať súdom.

JUDr. Adriána Bérešová
vedúca odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00151866 Sufix: 10002

Doručuje sa

STONES SLOVAKIA s.r.o., Topoľová 2810, 926 01 Sereď, Slovenská republika
"Občianske združenie TATRY", Kemi 5/627, 031 04 Liptovský Mikuláš, Slovenská republika
Mesto Turčianske Teplice, Partizánska 1, 039 01 Turčianske Teplice, Slovenská republika
Obec Háj, okres Turčianske Teplice, Turčianske Teplice 176, 039 01 Turčianske Teplice, Slovenská republika
Obec Rakša, Rakša 82, 039 01 Rakša, Slovenská republika
Ing. Ján Topercer, Zelená 10616/3, 038 61 Martin, Slovenská republika

Na vedomie

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o ŽP, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Ministerstvo hospodárstva SR, sekcia energetiky, odbor energetickej a surovinovej politiky, Mierova 19, 821 05 Bratislava 2
Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, 9. mája 2395/2, 975 90 Banská Bystrica 1
Okresný úrad Žilina, OSZP, Oddelenie OPaK a vybraných zložiek ŽP kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina 8
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o ŽP, úsek ŠVS, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o ŽP, úsek ŠS OPaK, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o ŽP, úsek ŠS OH, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o ŽP, úsek ŠS OO, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor krízového riadenia, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, Námestie S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin 1
Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii, Námestie S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin 1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Martin, Kuzmányho, 036 80 Martin 1
Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Martine, Viliama Žingora, 036 01 Martin 1
Správa Národného parku Veľká Fatra v Martine, P. O. Hviezdoslava 38, Martin
Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina 1
Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske námestie, 010 01 Žilina 1
Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, Martina Rázusa 104, 010 01 Žilina 1